

1

પુનરાવર્તન : 1 (Revision - 1)

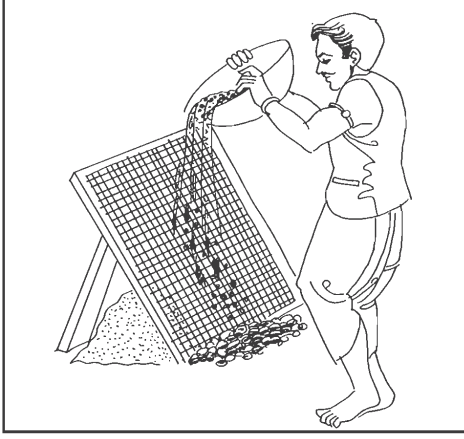
પ્ર.1. વિદ્યુત-પરિપથ જોવા મળતો હોય તેવાં સાધનોનાં નામ આપો.

પ્ર.2. શું મોબાઇલ ફોનમાં વીજ-પરિપથ હોય ખરો? મોબાઇલ ફોન વિદ્યુત કઈ રીતે મેળવે છે?

પ્ર.3. ટેસ્ટરમાં નાનો બલ્બ શા માટે રાખવામાં આવતો હશે?

પ્ર.4. પ્રથમ, દ્વિતીય અને તૃતીય પ્રકારના ઉચ્ચાલનના એક-એક સાધનનું ચિત્ર દોરો અથવા ચોંટાડો.

પ્ર.5. અહીં આપેલા ચિત્રમાં અલગીકરણની કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવી રહ્યો છે તે જણાવો.

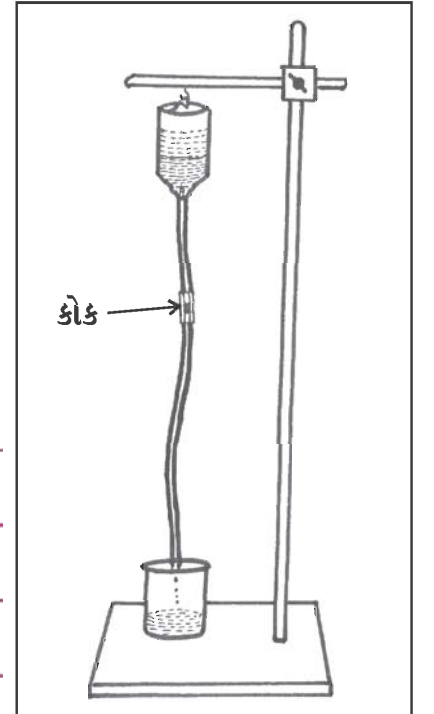
આ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થતો હોય તેવાં ત્રણ ઉદાહરણો શોધો અને લખો.

પ્ર.6.

શું જોઈશે ? આઈ.વી.સેટ (Intravenous Set), બે બીકર, સ્ટેન્ડ, કટર, પાણી, કેરોસીન, ગ્લુકોઝનો ખાલી બાટલો

શું કરીશું ?

- ☞ ગ્લુકોઝના ખાલી બાટલાના ઉપરના ભાગને કટર વડે થોડો કાપી લો.
- ☞ તેમાં કેરોસીન અને પાણીનું મિશ્રણ ભરો.
- ☞ આ બાટલા સાથે આઈ.વી.સેટ જોડી તેને સ્ટેન્ડ પર ગોઠવો.
- ☞ તેને પાંચ-દસ મિનિટ સુધી સ્થિર થવા દો.
- શું જોવા મળ્યું ?

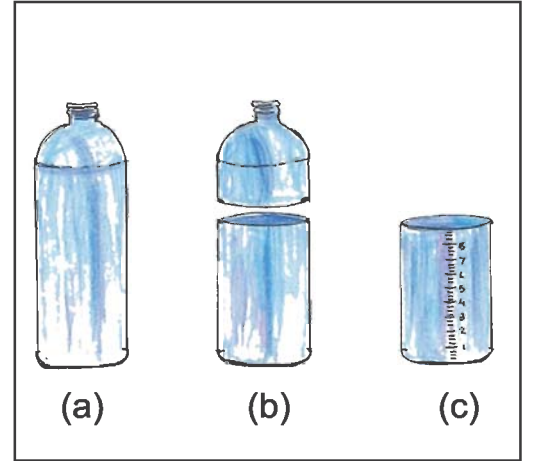
હવે આઈ.વી. સેટના નીચેના છેડે બીકર ગોઠવી કોક ચાલુ કરો. બોટલમાંનું પાણી બીકરમાં ભરાઈ જાય એટલે કોક બંધ કરી દો.

હવે પહેલા બીકરના સ્થાને બીજો બીકર ગોઠવી કોક ફરીથી ચાલુ કરો. બંને બીકરમાંના પ્રવાહીનું અવલોકન કરો.

- કેરોસીન અને પાણીના મિશ્રણમાં પાણી નીચે અને કેરોસીન ઉપર રહે છે. આવું શા માટે બને છે ?

પ્ર.7. તમારું વર્ષામાપક યંત્ર બનાવો.

- સૌપ્રથમ એક સમાન વ્યાસવાળી પારદર્શક પ્લાસ્ટિકની બોટલ લો.
- તેને આકૃતિમાં બતાવ્યા મુજબ ઉપરની બાજુથી કાપો અને તેના પર માપપટ્ટી વડે અંકન કરો.
- તમારું વર્ષામાપક યંત્ર તૈયાર થઈ ગયું.
- દરરોજ સવારે 7 વાગ્યાથી સાંજના 7 વાગ્યા સુધી વર્ષામાપક યંત્રને વર્ષાઋતુમાં બહાર ખુલ્લામાં મૂકો. 12 કલાક દરમિયાન એકઠા થયેલા પાણીનું કદ શોધો.
- આવી જ રીતે અઠવાડિયા સુધી વરસાદનું માપન કરો.

વરસાદ (મિલિ)

રવિવાર	
સોમવાર	
ગુરુવાર	

વરસાદ (મિલિ)

મંગળવાર	
શુક્રવાર	

વરસાદ (મિલિ)

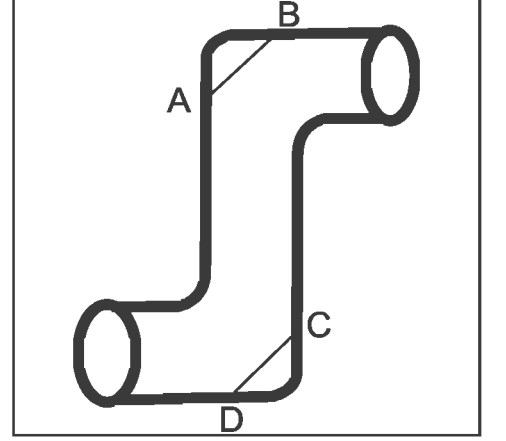
બુધવાર	
શનિવાર	

- અઠવાડિયા દરમિયાન થયેલા વરસાદની સરાસરી શોધો.

પ્ર.8. નીચે આકૃતિમાં બતાવ્યા મુજબની રચના કરો :

\overline{AB} અને \overline{CD} પર કાપ મૂકી યોગ્ય માપના સમતલ અરીસા એડહેસિવ વડે ચીપકાવી દો. આ માટે તમે ઉપયોગમાં લીધેલી સામગ્રી લખો.

આ સાધનનું નામ જણાવો.

આ સાધન કયા સિદ્ધાંત પર કાર્ય કરે છે ? શા માટે ? તેની ચર્ચા કરી નોંધો.

પ્ર.9. ઢાંકણ વિનાનું એક ખાલી બોક્સ લો. તેની અંદરની ચારેબાજુએ યોગ્ય માપના સમતલ અરીસા ચીપકાવો.

☞ તળિયાવાળા ભાગમાં યોગ્ય માપનું ચિત્ર મૂકી તેનું પ્રતિબિંબ જુઓ.

☞ આ સાધનનો વ્યાવહારિક ઉપયોગ જણાવો.

પ્ર. 10. તમારી આસપાસની થોડી વસ્તુઓ એકઠી કરો. તેનું તત્વ, સંયોજન અને મિશ્રણમાં વર્ગીકરણ કરો.

તત્વ	સંયોજન	મિશ્રણ

પ્ર. 11. શું જોઈશે ? બીકર, ખાવાનો સોડા, લીંબુ, કાગળ, ખાંડ, મીઠું, અગરબત્તી, દીવાસળીની પેટી

શું કરશો ?

- (1) એક બીકરમાં થોડો ખાવાનો સોડા લો.
તેમાં લીંબુનો રસ ઉમેરો.
શું જોવા મળ્યું?

- (2) એક કાગળ પર થોડી ખાંડ લો.
તેમાં થોડું મીઠું ઉમેરો.
તેનું અવલોકન કરો.

- (3) એક અગરબત્તી સળગાવો.
થોડી વાર સુધી તેનું અવલોકન કરો.
શું જોવા મળ્યું?
તેની રાખનું અવલોકન કરો.

ઉપરની ત્રણેય પ્રવૃત્તિના અંતે મળતા પદાર્થો સંયોજન હશે કે મિશ્રણ તે અંગે તમારા મિત્રો સાથે ચર્ચા કરો.